

**Oświadczenie złożone
przez senatora Jana Rulewskiego
na 29. posiedzeniu Senatu
w dniu 21 marca 2013 r.**

Oświadczenie skierowane do prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego, do marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej Bogdana Borusewicza, do ministra kultury i dziedzictwa narodowego Bogdana Zdrojewskiego, do kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych Jana Ciechanowskiego, do prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Łukasza Kamińskiego oraz do prezesa Fundacji Ośrodka „Karta” Zbigniewa Gluzy

Minęły właśnie trzydzieści dwa lata od pamiętnych wydarzeń związanych z kryzysem bydgoskim z 19 marca 1981 r. W tym największym w czasach powojennych wystąpieniu Polaków brało udział ponad piętnaście milionów uczestników – dużo. Wystąpili oni w poczuciu solidarności z pobitymi na sesji WRN w Bydgoszczy członkami Solidarności, przede wszystkim jednak w obronie świeżo odzyskanego płachetka wolności. Sesja była poświęcona wyżywieniu narodu – dziesiąty postulat porozumień gdańskich.

Jądrzem tegorocznych obchodów była prezentacja multimedialnego wydawnictwa pod tytułem „Kryzys bydgoski 1981”. Państwo jesteście pierwszymi, którzy to widzą. Autorami są naukowcy IPN, a ich pracę uzupełnili autorzy ośrodka „Karta”, którzy zebrali relacje uczestników wydarzeń. Ponadto wydawnictwo uzupełnione zostało cennymi archiwaliami wytworzonymi w Wytwórni Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie oraz przez Europejskie Centrum Solidarności.

Zamknięcie stanowi specjalnie nakręcona przez Teatr Polski w Bydgoszczy etiuda filmowa skierowana do młodzieży, traktująca o zwycięstwie Solidarności nad przemocą.

Naukowa praca rozwiała wiele wątpliwości i kłamstw do dziś pokutujących w opinii publicznej. Obnażyła fakt, że to przygotowana przez najwyższe gremia PRL interwencja sił ZOMO w sali sesyjnej plus manipulacja i kłamstwa propagandowe stały się główną przyczyną kryzysu. Wbrew dotychczasowym poglądom, w tym niektórych znanych osób z obozu Solidarności, nie groziło nam wprowadzenie stanu wojennego w związku z kryzysem bydgoskim. Odwrotnie, determinacja Polaków odsunęła w czasie stan wojenny, nie groziła nam także interwencja radziecka. Zwycięzcami okazali się chłopci, którym przyznano prawo do reprezentacji związkowej i odzyskiwania prawa własności i swobody w gospodarowaniu na roli. Spełniła się narodowa solidarność. Dziś polskie rolnictwo stanowi markę europejską.

Trzytomowe wydawnictwo ukazuje rolę kilku tysięcy uczestników po wszystkich stronach konfliktu. Spełniła się główna – powiem szczerze: moja – idea publikacji, żeby historię pisać i weryfikować jeszcze za życia jej uczestników.

Wsparcia materialnego i pogłębienia symboliki wydarzeń dokonał kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych Jan Ciechanowski. Większość mediów, w tym publiczne radio i telewizja, nadały stosowne wspomnienia i relacje. Obchody, w tym dyskusja młodych o Solidarności w III Rzeczypospolitej, były zasadniczo dedykowane młodzieży szkolnej i jej nauczycielom. Odbył się także specjalny koncert pod nazwą „39/89 Zrozumieć Polskę”.

Osobiście czuję jednak niedosyt, może nawet zawód z powodu niskiej frekwencji młodzieży i nauczycieli zaproszonych do udziału w obchodach.

Jan Rulewski